

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrlet 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrlet 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrlet. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrlet 2 gl. 50 kr., po pošti prejeman za četrlet 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca se začne naročevanje na zadnje četrletje. Gg. naročnike prosimo, da naročnino o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slov. Narod“ sedaj pošiljamo samo onim, ki naprej plačajo naročnino.

„Slovenski Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrlet	3 gl. 30 kr.
Za en mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrlet.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrlet	4 gl. — kr.
Za en mesec	1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrlet	2 gl. 50 kr.
Po pošti prejeman	3 „ — „

Spet Medvodska stvar.

Tukajšnja uradna „Laibacher Ztg.“ od vtorka prinaša vladni dementi, da „Slovenski Narod“ nij prav poročal, ko je v številki 201. pripovedoval, da je bila zarad št. Lampertske šole proti Vestenecku „disciplinarna preiskava“, temuč, da „je pač komisijonalno konstatiralo se, kako daleč imajo otroci v šolo, da se more eventualno od kompetentnega oblastva kaka sprememba v šolskih odkazih z ozirom na razdaljavo uvesti.“ — Tedaj uradni list konstatira, da preiskava je bila res, samo, da ne „disciplinarna“. Mi bi lahko stvar št. Lampertske šole in pritožbe kmetov in Vesteneckove korake razložili. Ali naj bode! Naj velja, da

smo mi krivo podučeni bili, damo se popraviti. V stvari, da smo prav poročali, formalno ne, naslov nij bil birokratično pravilen. Dobro!

Ali pri tej priliki, sprejemajoč vladni popravek o čisto nevažnej stvari, tikajočej se jedinega Vestenecka, moramo pa slavnej „Laibacherici“ prav resno opomniti, da naš pregovor pravi, da Bog je sam sebi najprej brado ustvaril. Kedaj bode „Laibacher Ztg.“ sama sebe dementirala? Kedaj svoje celo deželo psvojače lažnjivo poročilo o Medvodski aferi preklicala? Kedaj?

Mi namreč opozorujemo vlado in njen list „Laibacher Ztg.“ na svoj denašnji dopis iz Medvod in pa na poročilo, katero je ob svojem času prinesla uradna „Laibacher Ztg.“, katero lažnjivo poročilo je bilo izvir vse dolge vrste perfidnih člankov v nemških listih. Tam se je v novinah psovalo na slovenske kmete, na narodno slovensko stranko, na kranjsko deželo. In ko se je precej po prvem razkadenji „vinskih duhov“ od naše strani reklo, da vse nij takò, kakor dunajski listi poročajo, izgovarjali so se ti izrekoma: „saj je uradna „Laibacher Zeitung.“ takò poročala.“

Če tedaj uradna „Laibacher Ztg.“ prišepa včeraj in popravlja to, kar smo mi pisali v številki 201 (denes pa uže pišemo 224.) nu, vse hvale vredna je ta uradna ljubezen do resnice. Samo da naj vladni list pri sebi začne z resnico in popravki; naj dobre izgleda na sebi da, in nič ne škodi če malo pepela na grešno nemško glavo natrese, kajti laži „Laibacherične“ v Medvodski aferi so vse drugačno politično teške kot naša opomnja o preiskavi proti Vestenecku.

Še enkrat torej vladi in njenemu organu priporočamo berilo dopisa iz Medvod v denašnjem svojem listu, pa rabo kazanega proti nam resnicoljubja na sebi. Sicer ima pa stvar še drugo lice in mi je ne mislimo kar tako puščati. Za denes pa ne moremo še o vsem govoriti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. septembra.

Druzega meseca bode cesar potoval v Šlezijo, ter pohodil Opavo, Moravsko Ostravico, Tešin in Belsko. Spremljeval bode baje cesarja trgovinski minister Kremer.

Poljski listi hvalijo energijo svojega rojaka ministra Dunajevskega, ki je hitro odstavil in prestavil intrigujočega Cherteka iz ministerske službe na Dunaji kar v Prago. — Dunajevski je tako ravnal, kakor je prej Lasser. — Saj pač drugi ministri povsod pusté, da uradniki zoper zdanjo vlado konspirirajo.

Dalmatinski namestnik general Rodič je nastopil svoj odpust ter bode pohodil Italijo, Nemčijo in Ogersko.

Peštanski list piše: Hrvatski ban bode v kratkem prepotoval Hrvatsko, Slavonijo in Vojno Krajino. Z mesecem marcem 1881 se namreč razide zdanji hrvatski sabor, zato bode ban deželo prehodil, da bode poizvedel o prihodnjih volitvah. Krajino bode pohodil zato, ker se bode ta res kmalu pridružila Hrvatskej materi zemlji. Sicer se pa bode s prva stvoril na pol civilen, na pol vojašk provizorij, ter imenoval se kraljev komisar, ki bode združene pripravil. Okraji, ki se bodo Hrvatskej vtlesili, so Brodski, Gradiškanski, Banski, Sluinski, Otočanski in Ličanski polk. Krajina broji okolo 600 000 duš, ki bodo volili 35 poslancev. Od teh je 20 do 25 pravoslavnih, tako, da bodo z zdanjimi pravoslavnimi v hr-

Listek.

Ivan Krilov, ruski basnar.

(Spisal po Polevem Ivan Steklasa.)

(Dalje.)

Še le koncem l. 1806 stopi Ivan Andrejevič iz novič*) na literarno polje: on se prijavi J. J. Dmitrijevu, ter mu prinese svoje prve tri basne, deloma prevedene, deloma pa predelane iz Lafontena. Le te basne so bile: Dob in trst. Zbirčna nevesta. Starec in troje mladih.***) Dmitrij, ki se je bil v tem času skoraj izključljivo posvetil tej vrsti poezije ter se uže proslavil s svojimi prevodi francoskih

*) Njegovi životopisci trdè, da je v Rigi napisal znamenito ostroumno komedijo „Pirog“ (pašteta).

**) Pripoveduje se, da je Krilov naumil uže l. 1781 prevesti Lafontenove basne, in mnogi poznavatelji njegovih sposobnosti so ga obodravali, da naj se posveti tej vrsti poezije . . . Ali njega je zanimalo gledališče ter se je zatorej lotil dramatike.

basen, nij mogel propustiti, da po vrednosti ne oceni te prve proizvode Krilove, v katerih se je pokazal pravi talent njegove pesniške nadarenosti. Dimitrij je ocenil te basne popolnoma brezstrastno . . . Z laskavim pismom so bile basne Krilova priposlane knezu Šalikovu ter tiskane v njegovem časopisu „Moskovskij Zritelj“. Od tega časa je začela slava Krilova kot basnopisca hitro rasti, akopram je njegovo gmotno in društveno stanje ostalo še nekoliko časa dovolj neopredeljeno: . . . „l. 1806, pravi on, da je živel v Petrogradu, in mi mislimo, da se morejo ravno na ta čas protezati besede, katero Krilov kasneje izusti Greču: z nekimi potepini sem bil pozvan k general-gubernatoru, ki nam je objavil, da smo pregnani iz stolice. To je pa tem bolj verjetno, ker je ravno tega leta poostren zakon proti hazardnim igram*) v Petrogradu in

*) Glej Materjali dlja biogr. Krilova v VI. t. Sbornika statej, čitanih v otd. ruskago jezika i Slov. v Imp. Akad., Nauk str. 229.

v Moskvi.“ Sledečega l. 1807 se začne Krilov zopet z gledališčem baviti, ter je posnemajoč občno patrijotično navdušenje tedanje literature, v kateri se je razširjevalo sovraštvo proti Francozom in drugim tujcem, napisal dve komediji: „Modnaja lavka“ (štacuna) in „Urok dočkam“ (nauk hčeram), a za tem čarobno opero „Iljabogatir“.

Še le l. 1808 se je Krilov konečno obrnil k basni, ter se bavil s to vrstjo pesništva do svoje smrti. V tem letu je bilo natiskanih uže 17 novih basen Krilova v „Dramatičeskem Vestniku“ — novem časopisu plodovitega dramaturga ruskega kneza Šahovskega. Ravno v tem letu stopi iznovič v službo, spočetka pri denarnem oddelu, a potem (početkom l. 1812) prestopi k javnej knjižnici. S takimi vspehi rasla je slava Krilova tako hitro, da jej se more komaj slediti. Dovoljno je, ako se tukaj spomeni, da je bil Krilov pri osnovanju „Besedi ljubitelej ruskago slova“ eden največjih nasprotnikov Karamzinovih novotarij v ruskem

vatskem saboru pravoslavni Srbi imeli v prihodnjem saboru večino.

Vnanje države.

Črnogorski vnanji minister Stanko Radonič je prišel v ponedeljek v Gruž, ter se udeležil posvetovanja z evropskimi admirali. Za slučaj, kadar se prične demonstracija z la dijami, se je evropska flota razdelila v tri oddelke. V prvem oddelku so angleške in italijanske ladije, v drugem avstrijske in francoske, v tretjem pa ruske in nemške. Ker je baje Turčija izjavila, da bode ona smatrala za „casus belli“, ako bi Črnogorci prestopili albansko mejo, zato pričakujejo admirali evropske flote novih instrukcij od svojih vlad, ako bi morebiti smeli vojakov izkrcati, ki bi pomagali Črnogorcem zoper združene turške vojake in Albance.

Najnovejši telegram preko Pariza poroča, da so operacije pred Ulcinjem odložene; upor Turčije in spremenjeno držanje Črnogore terjajo novih razprav velevlastij. — „Havas“ namreč poroča, da Črnogora terja materialne pomoči od flote. Anglija in Rusija sta zadovoljni dati Črnej gori to pomoč, a druge vlade menda ne.

Umor lorda Mounthorrisa na **Irskem** je prozval veliko razburjenje po Angleškem. „Times“ zahtevajo, naj vlada zdaj pokaže, da je močna. „Daily News“ pravijo, da se je socialno vprašanje na Irskem s tem umorom bitstveno spremenilo, vendar pa taki zločini ne smejo Angležev oslepiti, da bi ne videli slabega irskega zemljiškega sistema.

Dopisi.

Iz Medvod 24. septembra. [Izv. dop.] (Ali še ne bomo imeli miru?) Ker zavoljo izmišljenega in zlaganega napada na ljubljanske „liedertaflerje“ v Medvodah zlobni nemški listi še vedno obirajo pošteno in miroljubno medvodsko občino ter psujejo ves slovenski narod in ker je ravno te dni velik dunajski list spet lagal se „vom arrangirten Ueberfalle deutscher Sänger in Zwischenwässern“, in ker dalje v „Slovenskem Narodu“ beremo, da si razni Wawreczki in Suppantchitschi še zmirom naše liste tožariti upajo, namesto, da bi Boga molili, naj bi se skoro nesrečne njih laži pozabile — moram vendar vso to zoperno stvar, katera se mi kar gabi, še enkrat pojasniti. Zatorej poudarjam: da tisti večer, ko so bili ljubljanski nemškutarski pevci, kakor sami trdijo, pri nas v Medvodah „tepeni“, še drugo jutro tukaj noben živ krst o kakšnem pretepu ali napadu kar čisto nič vedel nij! Še le popoldne, ko smo dobili uradno „Laibacherico“ v roke ter brali v njej „von den aufgetzten stolchen“ in druge

literaturnem jeziku in slogu, zdaj pa je postal jeden od prvih članov te „Besede“, a meseca decembra l. 1811 pisal je tajnik carske akademije, ko je poslal Krilovu diplom pravega člana tega zavoda, da so njegova dela obogatala in uresila rusko slovesnost. Kmalu potem pa so zadobile politične basne Krilova izazvane dogodjaji l. 1811 in 1812 toliko popularnost, in on kot delavec na književnem polju toliko ugled, da je bila meseca februarja l. 1812, po visokem ukazu odmerjena plača letnih 1500 rubljev iz carjeve blagajne ter je on smel pridružiti se dvorskim pesnikom in književnikom, katere je tako ljubila videti okolo sebe ter obsipati jih z milostmi svojimi carica Marija Feodorovna.

Sploh govoreč od tega časa, ko je Krilov stopil v službo v cesarske knjižnici pod bližnjim načelnštvom svojega pokrovitelja in prijatelja A. N. Olennina, kateri ga je v svojej hiši sprejel kot domačina — postalo je življenje za životopisca popolnoma enostavno in

take lepe reči, delali smo dolge obraze ter se začeli izpraševati, kaj je bilo in kako — ali zvedeli nismo nič, ker — nič bilo nij.

Da pa aranžiranega napada na ljubljanske „nemške“ ali kakšne koli pevce res nij bilo, to more pričati: prvič mitničar na desnem bregu Sore pri mostu, kjer se je baje zlagani napad vršil. Ta mož nij slišal nobenega krika, nij videl nobenega pretepanja, dasiravno je bil svitel večer. Drugič v žandarmerijskej kosarni, ki stoji 100 korakov od ti stega mesta, kjer smo mi Medvodčani baje „liedertaflerje“ na meh odiral, nobena živa duša nij nič videla, nič slišala. Tretjič je bil učitelj II. mestne šole v Ljubljani, g. R. s svojim prijateljem tisti čas v Kavčičevj krčmi na pošti, ko so dobro „nadelani“ in srboriti „liedertaflerji“ sè Svetja na kolodvor šli ter nekateri izmej njih pri g. Kavčiču ustavili in spet pili. G. R. je s svojim tovarišem počakal, da so zadnji „liedertaflerji“ t. j. ravno tisti, ki trdijo da so bili tepeni, odšli na kolodvor. Pet minut za njimi sta odšla g. R. in njegov prijatelj tudi naravnost na kolodvor, pa nijsta nobenega človeka na potu srečala, nobenega vpitja slišala, nobenega napada videla.

Ali je bil tedaj kakšen napad ali ne? bode radovedni bralec vprašal. Da! Bil je. Toda kakšen, kako čuden! Poslušajte!

Neki rudečelasi smrkovec iz Spodnje Senice, ki še za vojake nij dosti zrel, znan zanikernež in pretepaec, ki sedme božje zapovedi ne zna spoštovati ter je zategadelj tudi uže nekoliko tednov v ječi „practiciral“, tako, da se ga pri nas vsak pošten človek ogiba in boji, posebno, ker tudi rad z nožem drega, ta nesnaga je neki res — (kakor mislijo, kajti videl ga nihče nij) — na potu od mosta do kolodvora počakal zadnjih, „in dulci jubilo“ na kolodvor gredočih hrabrih „liedertaflerjev“, počakal ne zato, da bi jih bil „napadel“ in nabíl, ampak kakor pri nas mislimo vsi, ki tega čudnega mladega poštenjaka poznamo, samo zato, da bi bil temu ali onemu pijanemu pevcu v naglici kakšno zlato ali srebrno verižico odtrgal ali uro iz žepa potegnil. In ker se mu to nij posrečilo, je vsakemu — bilo jih skupaj pet mož! — par gorkih klofut založil, potem se pa še od njih za ubogih 50 kr., kakor pravijo, kupiti dal, da je s klofutami nehal!! — To tedaj je bil tist siloviti narodno-slovenski napad na nemške pevce, ki je našim nemšku-

enolično. Vse trdnje sovrstnikov se v tem slažejo, da je Krilov služil od leta 1812 do leta 1841, obavlja v knjižnici prav počasi in ne glavolomno svojo dolžnost večidel po dnevi; da je bil veren in točen član angleškega kluba, kjer je vedno obedoval, in da je večidel svojih večerov sprovedl sredi rodovine Alekseja Nikolajeviča in Elizabete Markovne Olennine, kjer je iskal čisto naravno neko pribežališče kot človek neoženjen, ki nij hotel nič več iskati kakega novega poznanstva. Ako se temu še doda, da je Krilov pisal za zabavo svoje basne, v katerih je redko kdaj upotrebiti hotel važna društvena vprašanja, nego raje razpravljaj v njih pojmove, posnete in npravstvene; pa če še pristavimo, da je tečajem 40 let (od 1805—1844) Krilov napisal le teh basen okolo dvesto — to bi bil izcprljen ves njegov životopis te druge najbolj važne polovice njegovega življenja. Ne sme se tukaj propustiti iz vida, da nam vsa svedočanstva sovrstnikov enako rišejo Krilova v tem času kot lenega

tarjem dal povod, da so našo občino, našo deželo in ves naš slovenski narod s tako podlostjo, tako surovostjo in s takim rafiniranim cinizmom ométali, grdili in psovali! In zavoljo tega je moral naš vrlí žandarm Jan pod zemljo in drugi žandarm v brigadni zapor!

Še jedenkrat pa ponavljam, da tudi tega zanikerneža iz Spodnje Senice nobena priča nij videla ljubljanskih pevcev pretepavati, samo sumnja je opravičena, da je ta rudečelasec napadel hrabre pevce, če jih je sploh kdo. Ali dokazati se mu nič ne more. Sicer bi pa mi Medvodčani prav nič ne imeli zoper to, če bi nam ga vi Ljubljanci za par let na vaš Grad poslali, da bi bili vsaj rešeni od njega.

Končno naj še to omenjam, da je bil „Tagblattov“ in uradne „Laibacherice“ „brutalni“ železniški načelnik g. M. zategadelj, ker vinskih „liedertaflerjev“ nij na šine pustil, od železniškega vodstva — pohvaljen, ker je storil svojo dolžnost ter potem na svojo prošnjo na bolje mesto v Pontafel prestavljen. Preiskava je tudi pokazala, da vnanjih vrat pri vhodu v štacijsko poslopje nij ukazal g. načelnik M. zapreti, nego zaprli so jih strahopetni „liedertaflerji“ sami svojim „tepenim“ tovarišem prav pred nosom, ker so v svojej vinski fantaziji mislili, da gre „črna vojska“ iz Medvod nánje.

Nejevolja je pri nas res velika bila in je deloma še, toda ne na Ljubljance, ne na Nemce sploh, ampak na tiste novinarske dopisune, ki so našo občino prvič po „Laib. Ztg.“ potlej pa po dunajskih listih v grdo ime spravili in nam toliko nepotrebnih potov prouzročili, žandarma Jana usmrtili in družega žandarma v nesrečo pahnili. Sicer nam je pa v našem lepem kraju vsak drug človek, bodi si tujec ali domač dobro došel. Da smo pa Slovenci in da imamo svoje rajši kakor kakšne tuje rogovileže, i kdo nam bo to zamerjal!

Z Dunaja 28. sept. [Izv. dop.] (Preširen v češkem jeziku.) Prav veselo vest imam poročati. G. Josip Penížek, mnogim slovenskim dijakom na Dunaji poznat češk rodoljub, cand. prof., prevodil je vse Preširnovae poezije iz Slovenskega jezika na češki. Mnogo teh na češki jezik prevedenih Preširnovih pesnij je uže natisnenih v „Světozoru“ i „Koledi.“ „Květy“, jeden najboljših čeških ilustrovanih listov, prinese v kratkem cel sonetni venec i več družih pesnij Preširnovih. Kolikor sem mogel razsoditi iz v „Světozoru“ priobčenih štirih sonetov, je pre-

človeka in počasnega, ki nij maral mnogo za življenje, nečistega in zamazanega v obleki in v domačem svojem stanu, navajenega samo dobro jesti ter razgovarjati se ves čas, ki mu je od službe preostal. Prisposodobivši vse to konečno nij težko stvoriti si neugoden pojem o Krilovu, posebno ko bi še soglasiti hotel z onimi izmed njegovih protivnikov in grajačev, ki, sodeč ga po njegovej zunajnosti, ne morejo prodreti v njegovo npravstveno ličnost ter si ga tako predstavljajo samo ozkim egoistom, kateremu nij za nobeno stvar nič mar, razen za svojo udobnost in zadovoljnost v gmotnih potrebah. Ko bi pa o Krilovu zares tako mislili, ne moramo li si sledeče vprašanje staviti: kaj je vleklo vse sovrstnike h Krilovu? Kaj je prouzročilo njegovo proslavljenje ter ga povzdignilo na velik ugled, na katerega ni on niti mislil, pa da je tudi mislil nanj, je-li bi ga bil mogel doseči? . . .

(Dalje prih.)

